

forfaavidt glæbeligt, at de Grunde, der tidligere ere anførte mod den Paastand, at man først maatte have en Forsatning, hvormed man meente en Representation for Folketirken, have virket saaledes, at den nu er falden bort, men paa den anden Side kan jeg ikke Andet end undre mig over, at man istedetfor kommer med en saadan Sætning som den, at det er i Strid med Kirkens Orden. Ethvert Fremskridt maa jo forandre den bestaaende Tingenes Orden. Hvorledes skulde hele vor Virksomhed her i Salen være mulig, naar vi ikke, hvergang vi behandle et Lovforslag, maatte gjøre et Brud paa den bestaaende Tingenes Orden. Det forekommer mig i Særdeleshed forunderligt, at man vil bruge dette Argument ligeoverfor Fremskridt i Folketirken, naar Grundloven udtrykkelig har sagt, at den skal have en ny Ordning; saa skal man jo netop bryde med den gamle Orden. Det forekommer mig saameget mere forunderligt, som det bruges af de samme Mænd, der tidligere have brugt den anden Paastand, nemlig at man først maatte have en Forsatning; thi deri ligger jo netop, at man maatte gjøre et Brud paa den bestaaende kirkelige Ordning. Nei, det maae vi holde fast paa, at vi have tidligere her i Landet haft en Statskirke, som var en Evangelisk Kirke, en Evangelisk Kirke, der vel nu er hævet udadtil, men fra hvilken en stor Deel Evangeliskaand for de indre Forhold ere gaaede i i Arv til den nuværende Tid. Det er disse Aand, der maae forandres; det er Grundlovens Villie, og saaledes er den ogsaa fortolket af den lovgivende Magt ved de senere kirkelige Love. Det er den Vilje, hvorpaa vi skulle blive ved at gaae frem, og saa maa man ikke møde os med den Indsigelse, at det er et Brud paa den kirkelige Orden; thi det skal være et Brud derpaa, saasandt vi ville holde Danmarks Riges Grundlov. Men vist er det ogsaa, at den kirkelige Orden, det skal bryde, kun skal være den, som hører Statskirken til, og ikke den, som tilhører den evangelisk-lutheriske Kirke. Thi Grundloven siger, at den er den danske Folkekirke; og er end herved ganske vist den evangelisk-lutheriske ikke indbefattet i den danske Folkekirke, saa er det dog vist, at denne maa være i Overensstemmelse med, hvad der er evan-

gelisk-lutherisk. Derfor kan man ikke undlade at see tilbage paa Fortiden, hvor ubehageligt det end kan være for enkelte Medlemmer, at det skeer. Vi maae see tilbage paa, hvad Evangeliet og Luther vilde have skulde være Kirkens Forsatning; thi kun derved ville vi være istand til at faae en saadan Forsatning, som Grundloven har villet, og navnlig kan jeg ikke vige tilbage deraf i dette Tilfælde, hvor der er Tale om kongelig Stadsfæstelse. Naar nemlig den ærede Minister siger os, at han maa kræve den kongelige Stadsfæstelse, fordi det stred mod Kirkens Orden, ifølge hvilken Kongens Udnævnelse hører nødvendig med til Kaldelsen, saa siger jeg, at det kun er imod vor Statskirkes Orden, og det endda kun mod den, som blev indført ved Enevoldsmagten efter 1660. Før den Tid kjendte man flere Tilfælde, hvor kongelig Stadsfæstelse slet ikke blev brugt, og det er mig saameget mere kjært at komme tilbage dertil, som den ærede Minister ved 1ste Behandling troede at høre nogle Udtalelser af mig, som gik i modsat Retning. Det er en Kjendsgjerning, at enhver Kirkepatron indenfor Statskirken lige indtil Enevoldsmagtens Indførelse kunde besætte Kald med Mænd, som Biskoppen ordinerede, uden at Kongen paa nogen Maade stadsfæstede dem. Men er det Tilfældet, hvorfor skulde man da ikke kunne give 20 Familiefædre den samme Ret, som man dengang kunde give een dansk Herremand, og hvorfor ikke endnu mere, da de dog selv vælge deres Præst, som de ville slutte sig til, medens den ene Herremand valgte Præsten for en heel Menighed. Nei, vi maae ikke betragte vor Statskirke som en saa fuldkommen Subretning, at ethvert Brud paa den skulde være utilstedeligt. Det er vor Pligt at ombanne den hidtilværende Forsatning til at blive en virkelig Folkekirkeforsatning, som Grundloven og den lovgivende Magt hidtil have villet det.

Det er for mig Hovedindvendingen imod Fleertallets Forslag, at det stempler denne Lov saaledes, at vi kun ere sikre paa, at det bliver en Leilighedslov, men ikke, at det bliver et virkelig Fremskridt til at faae en fri Folkekirke, hvad jeg ønsker, at vor Afstemning her i kirkelige Sager altid maa føre til, en Folkekirke, som ikke blot bliver fri for enkelte Retninger,